



Perustoiminnot (henkilöstölomake)

Tällä työkalulla arvioidaan seuraavien laatuindikaattorien toteutumista:

11. Ruokailutilanteet, lepoaikat, siirtymät, pukemistilanteet ja muut perustoiminnot toteutetaan pedagogisesti tavoitteellisesti.

14. Henkilöstö rakentaa päivittäiset siirtymätilanteet joustaviksi ja johdonmukaisiksi siten, että päivän kokonaisuus muodostuu lapsen hyvinvointia ja oppimista tukevaksi.

Kokemäen kaupunki

Raportin suodatus

Vastaajan tehtävänimike: Ei valintaa

Kelpoisuus tehtävään: Ei valintaa

Toimintakieli: Ei valintaa

Alue: Ei valintaa

Tiedonkeruun ajankohta: 23.09.2025

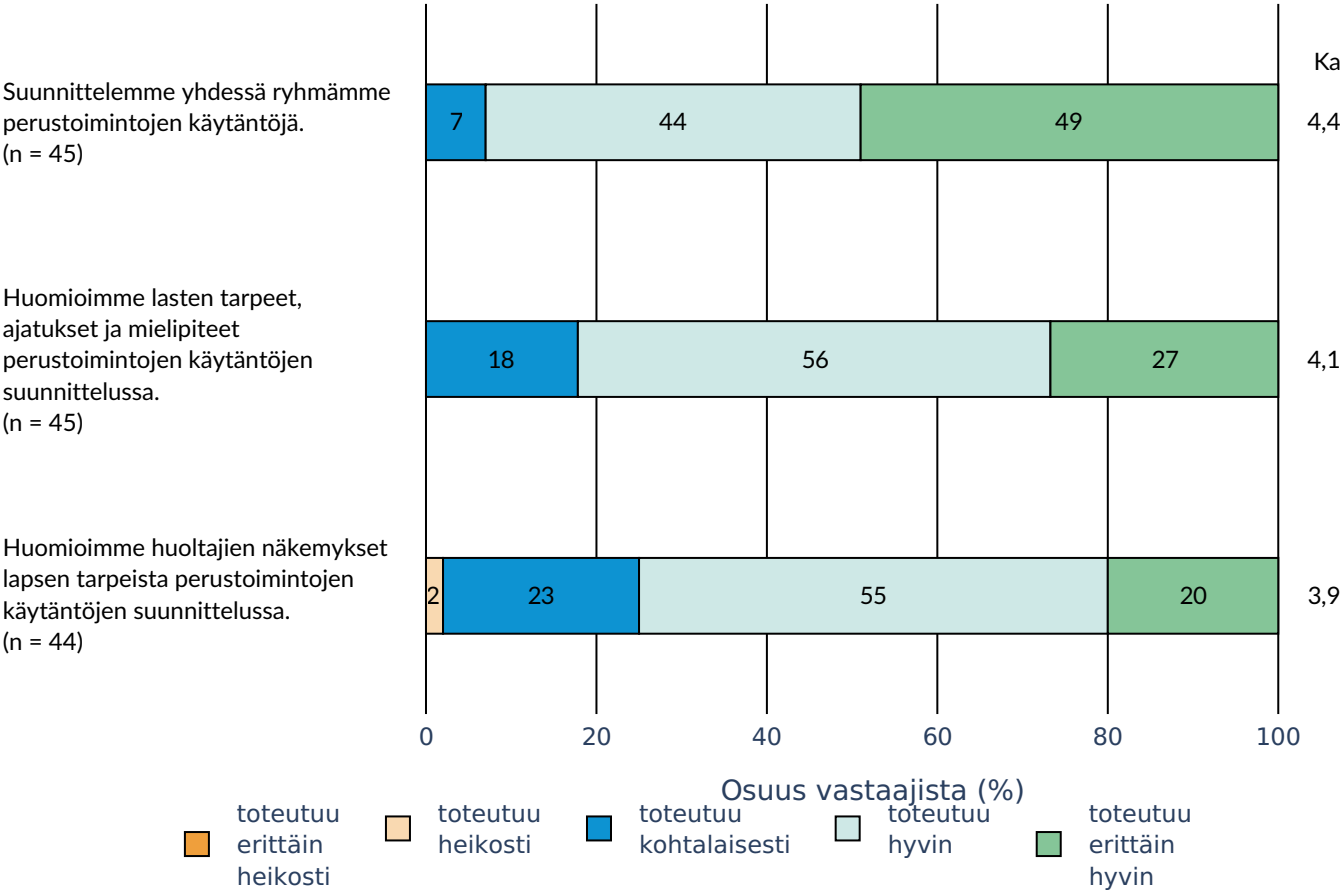
Toimipaikkojen määrä: 4/4

Vastaajien määrä: 45/51 (88 %)

[Raportin tulkinta](#)

Perustoiminnot ovat varhaiskasvatuksen välttämättömiä päivittäisiä toimintoja, jotka ovat yhtäältä itsessään pedagogisia tilanteita ja toisaalta toimivat edellytyksenä muulle varhaiskasvatustoiminnalle. Perustoimintojen tavoitteena ovat perustarpeiden tyydyttäminen sekä terveyttä edistävien tapojen ja tottumusten oppiminen (Kettukangas & Härkönen, 2014). Perustoimintotilanteissa lapsen toimijuutta tuetaan omien fyysisten perustarpeiden tyydyttämisessä (kuten ravinto, erittäminen, lepo, lämmönsäätely) vuorovaikutuksen ja toimintakulttuurin avulla. Lapsen kykyä ilmaista kokemuksiaan ja tietoa omista tarpeistaan ja tuntemuksistaan vahvistetaan sekä kunnioitetaan. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2022) mukaan henkilöstöllä on vastuu vahvistaa lasten hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä taitoja sekä opettaa lapsille terveyttä edistäviä tapoja, tottumuksia ja niiden merkityksiä. Henkilöstön tulee tukea lasten itsenäisyyden asteittaista lisääntymistä, mikä tarkoittaa käytännössä esimerkiksi sitä, että lapsia autetaan ja heitä kannustetaan pyytämään apua tarvittaessa. Lasten kanssa harjoitellaan yhdessä erilaisia itsestä huolehtimisen ja arjen taitoja. Tässä arviointityökalussa keskitytään erityisesti pukeutumis-, lepäämis- ja wc-tilanteiden tavoitteellisen toteuttamisen arviointiin. Muita perustoimintoja kuten ruokailemista, ulkoilua ja siirtymiä käsitellään joko erillisinä arviointityökaluina tai muiden työkalujen yhteydessä.

Perustoimintojen pedagoginen suunnittelu



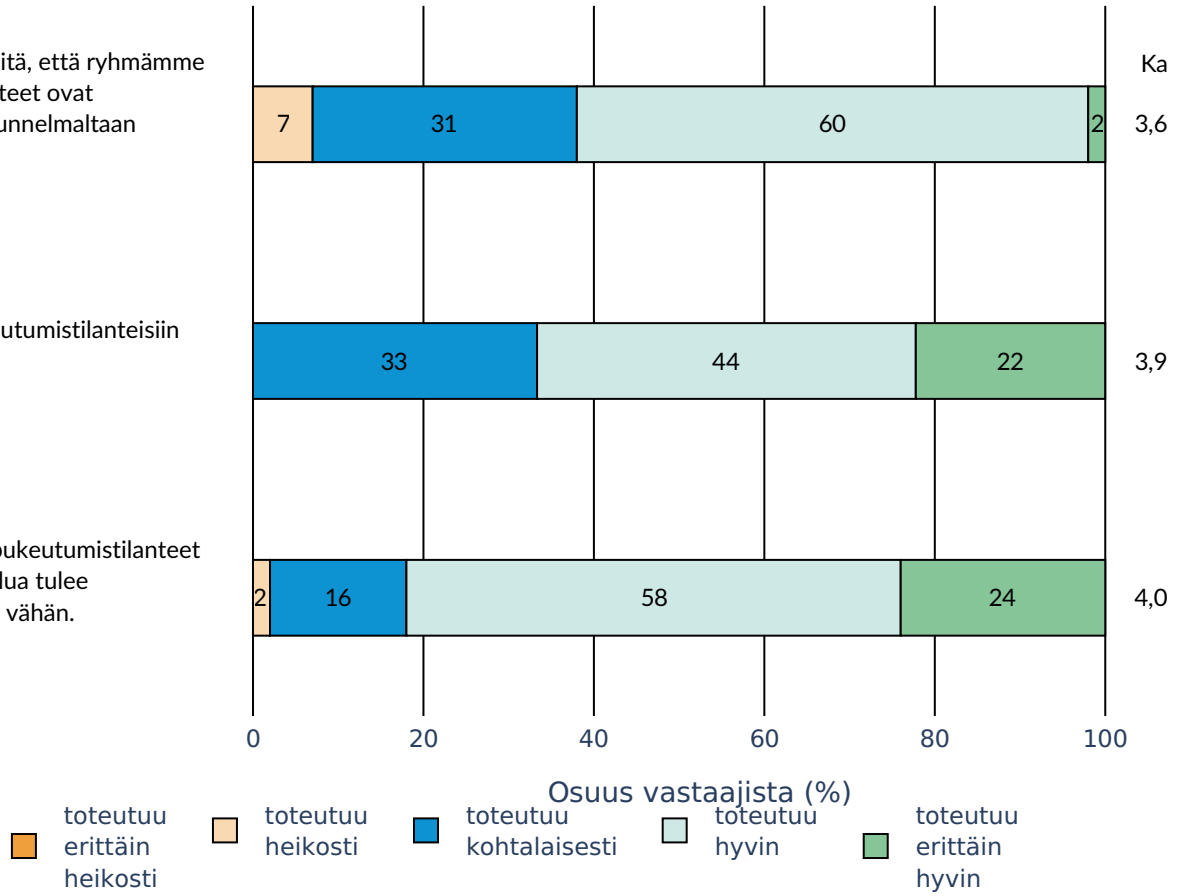
Pukemistilanteet

Pukeutumistilanteet liittyvät uloslähtö- ja sisälle tulotilanteisiin, mutta myös päivälevolle siirtymisiin. Pukeutumista ja riisuutumista kuuluu myös roolileikkeihin ja esim. liikuntatuokioihin. Pukeutumisen tavoitteet liittyvät omatoimisuuteen vaatteiden pukemisessa ja riisuutumisessa mutta myös siihen, millaisia vaatteita kulloinkin tarvitaan.

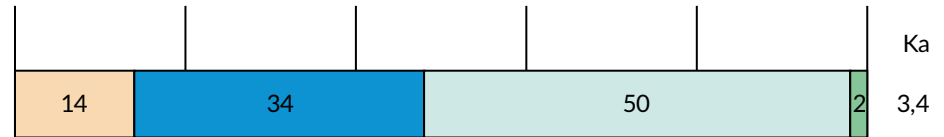
Huolehdimme siitä, että ryhmämme pukeutumistilanteet ovat kiireettömiä ja tunnelmaltaan myönteisiä.
(n = 45)

Varaamme pukeutumistilanteisiin riittävästi aikaa.
(n = 45)

Organisoimme pukeutumistilanteet niin, että odottelua tulee mahdollisimman vähän.
(n = 45)



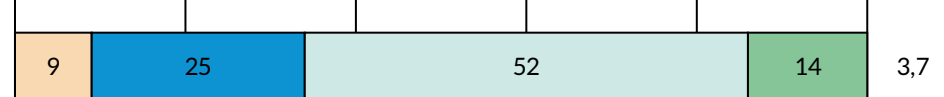
Hyödynnämme pukemistilanteissa leikillistä vuorovaikutusta.
(n = 44)



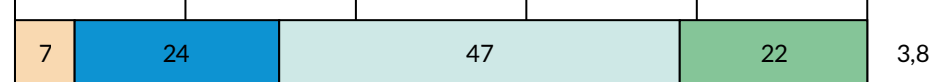
Keskustelemme lasten kanssa pukeutumiseen liittyvistä aiheista.
(n = 45)



Käytämme pukeutumistilanteissa tietoisesti rikasta, kuvailevaa ja tarkkaa kieltä.
(n = 44)



Ohjaamme pukeutumistilanteissa lapsia monipuolisesti.
(n = 45)

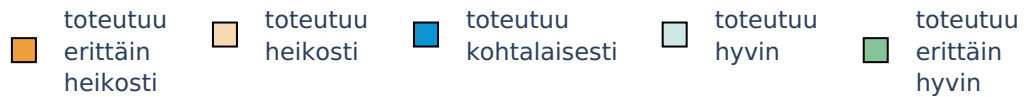


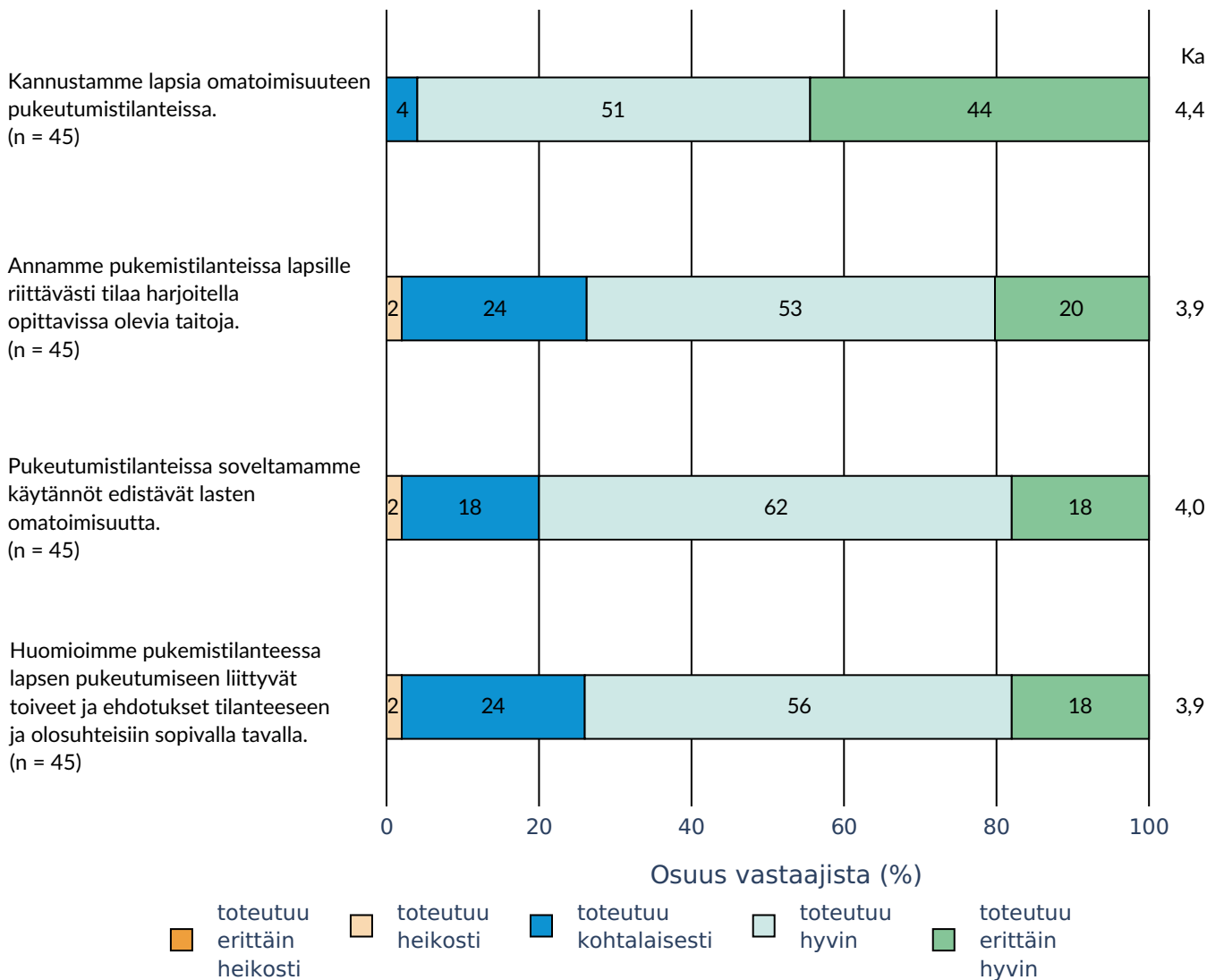
Annamme pukeutumistilanteissa lapsille myönteistä palautetta.
(n = 45)



0 20 40 60 80 100

Osuus vastaajista (%)





Lepotilanteet

Lasten hyvinvointia edistetään antamalla mahdollisuus päivän aikana rauhoittumiseen ja lepoon. Lasten levontarve on yksilöllinen ja vaihteleva, ja se on yhteydessä lapsen kokonaisvaltaiseen kuormitukseen ja yöunen määrään. Parhaimmillaan lepotilanne muodostuu sellaiseksi, että lapsi lepää ja rauhoittuu mielellään, turvallisessa ilmapiirissä niin, että levontarpeen mukainen palautuminen toteutuu ja lapsi on lepohetken jälkeen virkeä.

Huomioimme lepotilanteiden toteutuksessa lasten erilaiset ja vaihtelevat levontarpeet.
(n = 45)

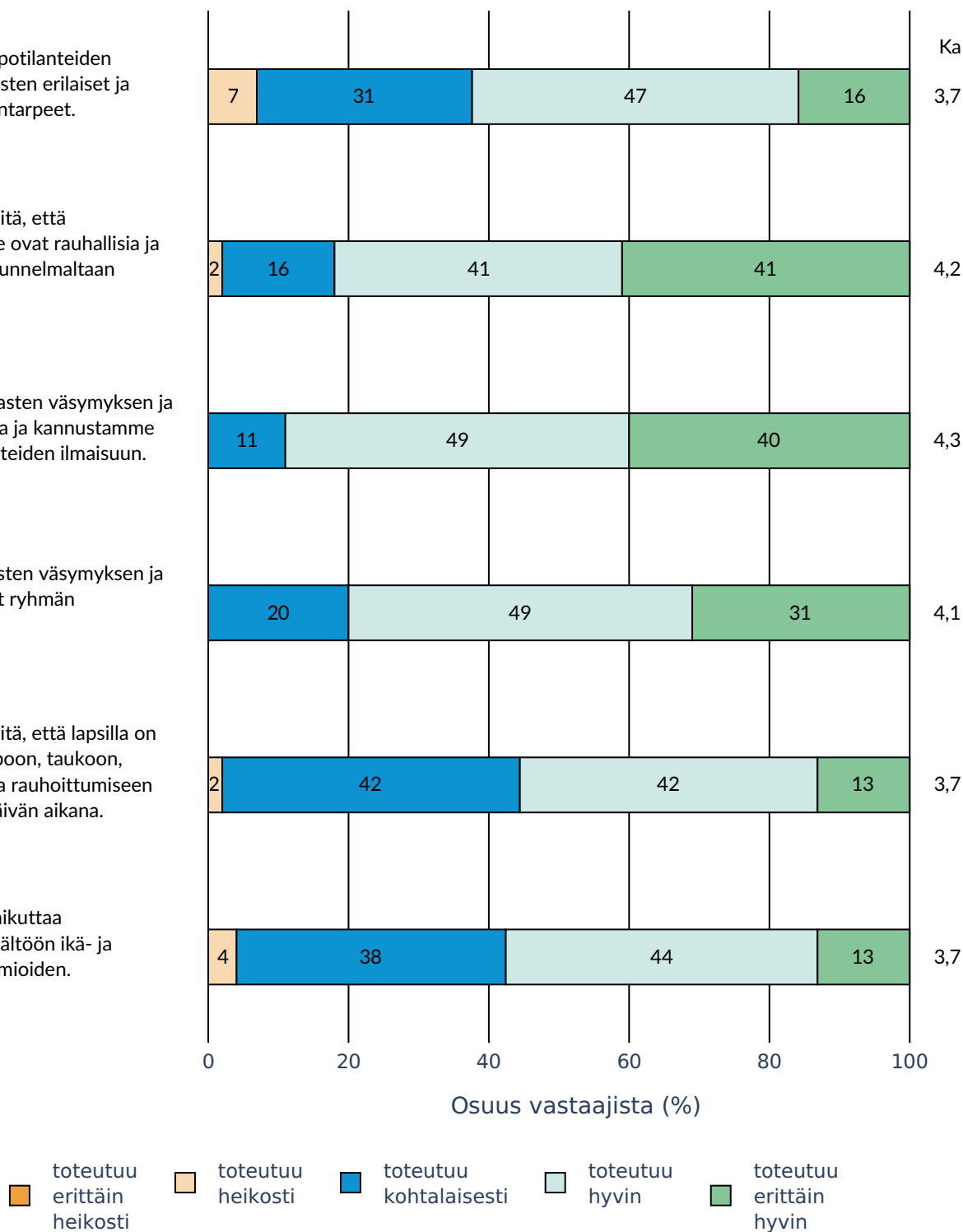
Huolehdimme siitä, että lepotilanteemme ovat rauhallisia ja turvallisia sekä tunnelmaltaan myönteisiä.
(n = 44)

Kunnioitamme lasten väsymyksen ja vireyden tunteita ja kannustamme heitä näiden tunteiden ilmaisuun.
(n = 45)

Huomioimme lasten väsymyksen ja vireyden tunteet ryhmän toiminnassa.
(n = 45)

Huolehdimme siitä, että lapsilla on mahdollisuus lepoon, taukoon, vetäytymiseen ja rauhoittumiseen useita kertoja päivän aikana.
(n = 45)

Lapset saavat vaikuttaa lepotilanteen sisältöön ikä- ja kehitystaso huomioiden.
(n = 45)



Wc-toiminnot

Wc-toiminnot ovat välttämättömiä päivittäisiä tilanteita, joiden yhteydessä opitaan tulkitsemaan oman kehon viestejä, hallitsemaan suolen ja rakon toimintaa sekä huolehtimaan omasta hygieniasta. Wc-toimintojen yhteydessä opetellaan myös kehotunne- ja turvataitoja myönteisessä ilmapiirissä. Turvallinen ilmapiiri on tärkeää, jotta lapsi ei ryhdy välttelemään tarpeiden tekemistä varhaiskasvatuspäivän aikana.

Edistämme lapsen taitoa tunnistaa ja ilmaista virtsaamisen ja ulostamisen tarpeensa.
(n = 45)

Opetamme lapsille taitoja huolehtia omasta hygieniastaan ja annamme heille mahdollisuuden harjoitella sitä.
(n = 45)

Mahdollistamme lapsen yksityisyyden wc-käynneillä.
(n = 45)

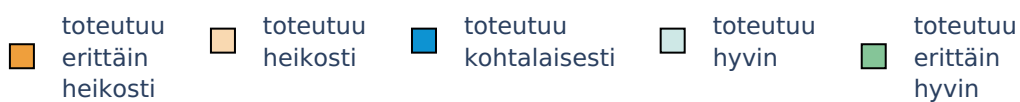
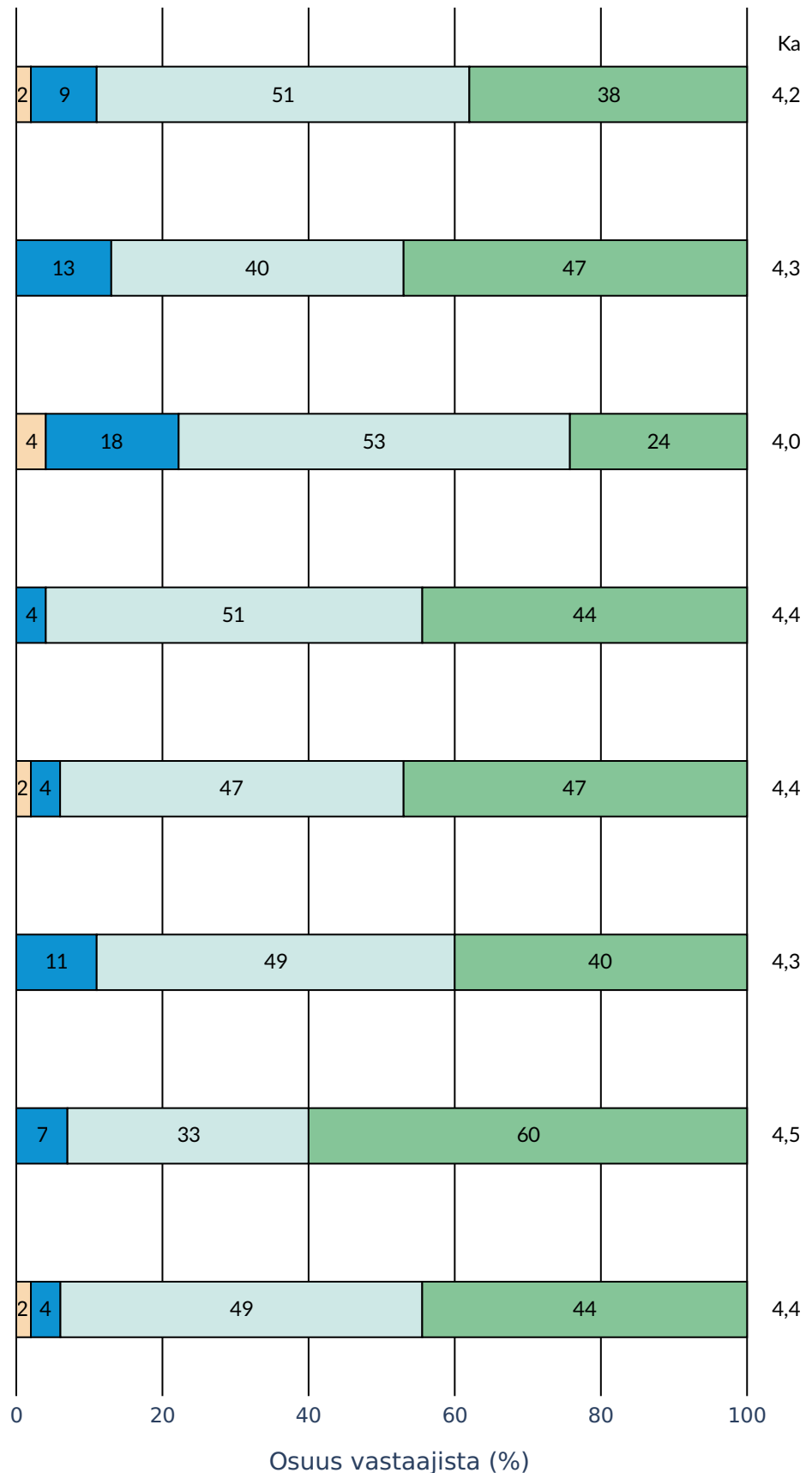
Takaamme omalla sensitiivisellä vuorovaikutuksellamme, että lapsi kokee olonsa turvallisesti wc-käynneillä.
(n = 45)

Kunnioitamme lapsen tarvetta tehdä tarpeensa kiireettä ja omassa rauhassa.
(n = 45)

Opetamme lapsia kunnioittamaan toisten yksityisyyttä wc-toiminnoissa.
(n = 45)

Toimimme myötätuntoisesti ja sensitiivisesti myös silloin, jos wc-toimintoihin liittyy pulmia.
(n = 45)

Ryhmässämme puhutaan asiallisesti sukuelimistä ja eritteistä eikä niitä määritellä kielletyiksi sanoiksi.
(n = 45)



Perustoimintotilanteiden pedagogiset tavoitteet

